

Nr 354.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avskrivning av ett ingenjören Roland Nordström beviljat lån; given Stockholms slott den 11 oktober 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gunnar Myrdal.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 oktober 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen 1940:228 framställda förslag anvisade riksdagen (r. skr. nr 327) under tionde huvudtiteln för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag å 3 000 000 kronor till exploatering av vissa uppfinningar. Genom beslut den 3 oktober 1941 beviljade Kungl. Maj:t ingenjören Roland Nordström ett lån å 10 000 kronor från nämnda anslag till exploatering och tillverkning av ett av honom uppfunnet mynningskydd för skjutvapen. Lånet skulle löpa med 4 procent ränta och en amorteringstid av högst fem år, räknat från första lyftningsdagen. Lånebeloppet skulle få

utbetalas i den mån medel erfordrades för arbetets fortskridande enligt en av statens uppfinnarnämnd godkänd utgiftsplan, dock senast före utgången av juni 1942. Nordström lyfte vid olika tillfällen under tiden intill den 30 juni 1942 sammanlagt 9 000 kronor av lånet. Sedan Nordström numera återbetalat viss del av sin skuld utgör den oguldna återstoden 3 600 kronor jämte ränta därpå från och med den 19 oktober 1944.

Hos Kungl. Maj:t har Nordström nu anhållit om befrielse att fullgöra återbetalningsskyldigheten för resterande del av lånet. Som stöd härför har Nordström anfört i huvudsak följande. Han hade utexperimenterat ifrågavarande mynningsskydd på begäran av arméförvaltningen och tillverkningen hade även skett för arméförvaltningens räkning. På grund av brist på vissa materiel, bl. a. limämnen, hade han emellertid varit tvungen att utexperimentera och använda nya framställningsmetoder, varför nettot blivit betydligt mindre än beräknat. Under åren 1941—1945 hade sålunda hans förtjänst på tillverkningen uppgått endast till sammanlagt 8 000 kronor, ett belopp som icke stode i rimlig proportion till det av honom nedlagda arbetet. Numera hade tillverkningen helt upphört och Nordström såge sig därför icke i stånd att fullgöra återstående amorteringar å lånet.

Över ansökningen ha infordrade utlåtanden avgivits av statens uppfinnarnämnd, statskontoret och arméförvaltningens tygavdelning.

Statens uppfinnarnämnd upplyser, att bruttoinkomsten av Nordströms verksamhet sedan lånet beviljats uppgått till omkring 60 000 kronor, men kan icke yttra sig om Nordströms nettoförtjänst. Med hänsyn dels till det arbete Nordström nedlagt på mynningsskyddets utarbetande och dess fabrikationsmässiga tillverkning och dels till det förhållandet att arméförvaltningen numera slutat att upphandla mynningsskydd av Nordströms konstruktion tillstyrker nämnden emellertid bifall till ansökningen.

Statskontoret vill med hänsyn till vad statens uppfinnarnämnd anfört icke motsätta sig att Nordström befrias från vidare betalningsskyldighet för lånet.

Arméförvaltningens tygavdelning anför i sitt utlåtande följande.

Tygavdelningen har hos Nordström utlagt beställningar å sammanlagt 15 miljoner mynningsskydd m/42 för gevär och kulsprutepistol till ett pris av 5 600 kronor per miljon för de första 9 miljonerna och 4 650 kronor per miljon för de följande eller sålunda sammanlagt 78 300 kronor. I den kalkyl, som Nordström överlämnat till tygavdelningen i samband med granskning av priset å den första beställningen, en miljon stycken, har vinsten inklusive utgifter för försäkringar beräknats till 810 kronor eller cirka 14 procent av köpeskillingen. Nordström har under tillverkningens gång haft stora svårigheter, bl. a. på grund av brist på limämnen, vilket föranlett experiment med ersättningsmateriel, varför det kan antagas, att en minskning av den beräknade vinsten inträffat. Tygavdelningen är dock icke i besittning av något underlag för bedömande av vinstminskningens storlek. Beställningarna hos Nordström upphörde i maj 1945 i anledning av att övervägande antalet truppförband förordat återgång till äldre modell av mynningsskydd.

Under hänvisning till vad sålunda anförts förklarar sig tygavdelningen icke vilja motsätta sig bifall till ansökningen.

Med hänsyn till vad i ärendet upplysts tillstyrker jag, att statsverkets ifrå- *Departements-*
gavarande fordran å Nordström efterskänkes. Frågan bör emellertid under- *chefen.*
ställas riksdagens prövning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att statens förenämnda kapital- och räntefordran å ingen-
jören Roland Nordström må avskrivas.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen,
att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll
utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Siegmund Vogel.